

Neděle 23.7.2006 - Sbor CB v Praze 3, Koněvova 24

Lk 10, 25-37 „Příběh o solidaritě a nezištné pomoci“

Každý z nás nosí v srdci touhu po šťastném životě. A většina z nás se snaží pro takový život něco udělat. Myslíme si, že pro své štěstí můžeme něco udělat. Tak, jak to říká lidová moudrost: *Každý svého štěstí strůjcem*. Ano, je třeba, abychom něco pro svůj život udělali. Ale to není to jediné a nakonec ani to nejdůležitější...

Také vzdělaný muž Ježíšovy doby přichází s otázkou, ve které se s touto představou setkáváme: *Co mám dělat, aby můj život měl tu pravou hodnotu?*

Na toto téma se v Ježíšově době mezi učiteli Zákona opravdu hodně diskutovalo. Byla to určitě dobrá a správná otázka, protože se týká každého člověka. Tuto otázku by si měl klást každý a každý na ni hledat odpověď. Ale když se ptáme na tak důležité věci, měli bychom být připraveni svůj život podřídit tomu, co se pak (z Bible) dovíme. Máme v tom všichni jasno? Víme, co máme udělat, aby náš život obstál před Bohem? Děláme to, co máme dělat? Žijeme tak, jak máme žít?

1. Naše situace před Bohem

Někdy se v životě dostáváme do podobné situace, o jaké vypráví náš příběh. Přicházíme k Bohu s konkrétní otázkou. Je to nejčastěji v modlitbě, kdy se ptáme a čekáme odpověď..... Často naše otázky krouží kolem Boží vůle, problému nemoci, utrpení, životních neúspěchů, zklamání, osobních selhání anebo dalších důležitých témat... Ovšem musíme poctivě přiznat, že nám někdy nejde ani tak o to, na co se ptáme, ale o naše vlastní zájmy... Jako v tom našem vyprávění... Zákoník Ježíše „zkoušel“. Nepotřeboval slyšet odpověď, chtěl Ježíše nějak „nachytat“, usvědčit z nějaké nedůslednosti...

Pán Ježíš se nepouští do teoretické diskuse na tehdy známé téma. Odpovídá jinak než si tazatel představoval. Odhaluje jeho pohnutky tím, že ho odkazuje k Písmu/zkouší ze znalosti Písma. A ono se ukazuje, že náš „filozof“ správnou odpověď vlastně zná. „*Co je psáno v Zákoně? Jak to tam čteš?*“ Naprosto přesně odpovídá: „*Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce... a miluj bližního svého jako sám sebe...*“ Ježíš hodnotí jeho odpověď: „*Správně jsi odpověděl. To čin a budeš živ.*“ Zde by rozprava mohla skončit. Vždyť to musí stačit! To je to první a nejdůležitější, co člověk může udělat pro kvalitu svého života. Věřit Bohu a milovat bližní. Ale náš diskutér chce pokračovat. Nějak se ho ta biblická odpověď dotkla víc než si přál a tak se snaží z toho biblického závazku „vyklouznout“, snaží se setřást se sebe přímou odpovědnost. Milovat Boha, to ano. „*Ale kdo je ten- můj bližní?*“

2. Nouze a potřeby dnešních lidí

My křesťané přijímáme svůj život jako Boží dar a různé životní situace jako příležitosti, které nám Pán Bůh připravuje... Na svých cestách potkáváme různé lidi. Také ty, kteří se dostali do těžkosti a potřebují pomoc. - Stačí, když u nás v Praze vyrazíte do centra a potkáte řadu lidí, kteří po vás něco chtějí. Někdo si řekne o vaše drobné, někteří invalidé a postižení sedí v ulicích našeho města a čekají na almužny. Přicházejí bezdomovci: zazvoní u dveří a řeknou si o jídlo, peníze, v zimě také o ponožky nebo o teplou bundu. Další zkušenosti můžeme nasbírat na cestách autem nebo jinak...

Jel jsem jednou z Neratovic do Prahy. Najednou jsem z dálky zahlídl na krajnici auto a vedle něho muže. Muž mával a čekal až mu někdo zastaví. Byla neděle večer, do Prahy se vracelo hodně aut a všichni spěchali. Já také. V takových situacích si obvykle řeknu: Nejsm automechanik ani kutil, stejně bych nepomohl a tak nebudu zdržovat. Vnitřní hlas mi říká „zastav!“ A tak jsem tentokrát zastavil. Ukázalo se, že ti lidé píchli kolo a neměli ke kolu klíč. Jediné, co potřebovali, bylo na chvíli, na 5 minut půjčit klíč. Sám jsem se tomu divil, že mohu

být nějak užitečný a děkoval jsem Pánu Bohu, že mne v této situaci vedl.... Tato pomoc se ani náhodou nedá srovnat s tím, co udělal Samařan!!!

Náš biblický příběh je složitější. Také na další otázku (*Kdo je můj bližní?*) odpovídá Ježíš jinak než zákoník čekal. Odpovídá příběhem, který patří mezi skvosty biblických podobenství. Je to příběh „jako ze života“. Klidně se to tak všechno mohlo odehrát. Jericho bylo v té době městem kněží a levitů, kteří pracovali v jeruzalémském chrámě. Proto bylo možné potkat na této cestě často právě kněze a chrámové zaměstnance... Ovšem na cestě z Jeruzaléma do Jericha se to také hemžilo zloději a lupiči, kteří v té pustině přepadávali a okrádali pocestné. Tak se to v tom vyprávění jednomu přihodilo a on tam zůstal ležet u cesty v žalostném stavu. Stejnou cestou šel za chvíli kněz a pak ještě chrámový služebník. Oba raněného viděli, ale nic pro něho neudělali. Teprve další muž, Samařan, se nad tím nešťastníkem slitoval a ujal se ho. Na služební cestě se setkává s nouzí cizího člověka, poskytne mu první pomoc, zavolá sanitku, než je další péče hrazena ze zdravotního pojištění, vytáhne 200, možná 500 Kč a zaplatí výdaje v penziónu, nějaké jídlo, další základní potřeby... Sám pokračuje v cestě a počítá s tím, že až se bude vracet, znovu sáhne do peněženky a doplatí, co bude třeba... Jistě že by sobě, manželce nebo dětem mohl za ty peníze koupit dáreček, kytku nebo něco dobrého. Ale to může stejně... Ty peníze mu chybět nebudou... *Na otázku, kdo se zachoval správně – nejlépe, by dokázalo odpovědět i malé dítě. Jistě že ten třetí - Samařan. A přitom Samařan nedělá nic mimořádného, nic zvláštního, nic, co by nedokázal udělat kdokoliv jiný!*

3. Výzva evangelia – proti „zbožné“ nečinnosti

Pán Ježíš v tom vymyšleném příběhu postavil vedle sebe 3 muže a nechává je jednoho po druhém projít stejnou situací. Posluchači čekají, že se správně zachovají první dva: *jak* kněz *tak* chrámový služebník. Vždyť služba Pánu Bohu a druhým byla jejich každodenním chlebem. Vždyť právě oni byli ve své době vzorem ctností. A ono ne! *Samařan* byl člověkem druhé kategorie. V naší sekularizované společnosti by obsazení stejného příběhu vypadalo jinak. Jako první by se objevil nejspíše lékař a jako druhý zdravotník... Že by nechali raněného ležet? Že by nepomohli? Podobně provokativně působilo Ježíšovo srovnání tenkrát. A kdo by byl dnes ten třetí, ten, kdo se zachoval správně? Že by někdo z našich Romů anebo azylant z jiné země? Možná. – Na otázku, kdo je můj bližní slyšíme odpověď: *Ten, kdo pomůže*. Otázkou tedy nakonec není, kdo je můj bližní, ale spíše, zda já jsem bližním druhým...

Pán Ježíš svým vyprávěním apeluje na srdce posluchačů a připomíná, že život přináší sebou nečekané výzvy. Jak na ně odpovíme?

Kde jsou v naší době, v našem městě taková místa, kde najdeme „zraněné“, okradené, podvedené a jinak nešťastné? Dětské domovy, domovy důchodců, azylové domy, domy „na půli cesty“, dále nemocnice a ústavy... Jsou to bezdomovci, kteří přicházejí do Naděje, jsou to nezaměstnaní, kteří docházejí na úřady práce... jsou to žebráci... Když chceme pomáhat efektivně lidem v nouzi, můžeme to dělat prostřednictvím organizací, které mají „kredit“, zkušenosti a školené pracovníky. Myslím na křesťanské organizace jako Teen Challenge, Naděje, Armáda spásy, diakonie, Stacionář a jiné, které můžeme finančně podporovat a tím pomáhat potřebným... Ale nejednou se dostaneme do situace, ve které je třeba jednat, jednat hned. Jsme na to připraveni? Víme, co uděláme? Neotočíme se v rozhodující chvíli zády k tomu, kdo potřebuje naši pomoc? O lásce k Bohu a k bližním se tak snadno mluví. Mysleme na poslední větu dnešního textu: „*Jdi a jednej také tak.*“ Tudy vede cesta k věčnému životu. Evangelium je třeba žít. Ještě se musíme v životě hodně učit. Od Ježíše samotného a jindy třeba od lidí, o kterých si myslíme, že jsou horší než my. To je součást biblického vyučování: překvapení – jednou dává Ježíš za příklad Samařana, jindy celníka – zloděje a ještě jindy dítě. Dávejme pozor na svých prázdninových cestách, abychom nepromarnili ani jednu příležitost a zase se něčemu novému přiučili.

(22.7.2006 – B. Kaleta)